

1932 listopada 6, Gdynia – Sprawozdanie sytuacyjne z ruchu politycznego, społecznego i mniejszości narodowych Nr I. BP 12/32 Tjn. Kierownika Oddziału Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Zygmunta Mariusza Szacherskiego w zastępstwie Komisarza Rządu w Gdyni Zygmunta Zabierzowskiego za miesiąc październik 1932 roku, oryg. mps., APG O/G, sygn. 682/2299, s. 53-55.

[I.] SYTUACJA OGÓLNA

Życie polityczne w miesiącu sprawozdawczym [było] w dalszym ciągu dość ożywione, przy czym głównymi punktami zainteresowania było omawianie sytuacji w związku z rozwiązaniem OWP oraz kwestia umów zbiorowych dla marynarzy i robotników portowych. Dało się również wyczuć zainteresowanie miejscowego społeczeństwa ewentualnymi wyborami do Rady Miejskiej m[iasta]. Gdyni. Prasa miejscowa nie wniosła nic nowego, koncentrując swoją uwagę na zagadnieniach gospodarczych. BBWR w dalszym ciągu nie przejawiał prawie żadnej działalności. SN [...] nie uzewnętrzniło jakiegokolwiek pracy organizacyjnej. OWP na tutejszym terenie rozpadł się prawie zupełnie i wydaje się, iż będzie rzeczą dość trudną skonsolidować go pod nową postacią. ChD działalności nie przejawiała. NPR Prawica nie posiada obecnie w Gdyni jednostki organizacyjnej. PPS CKW w dalszym ciągu koncentruje swoją uwagę na pracy w związkach zawodowych, w szczególności zaś dąży do opanowania elementu robotniczego w porcie gdyńskim. Ze stowarzyszeń społecznych pracą organizacyjną i żywotnością wybijają się na czoło Związek Rezerwistów [RP] i Związek Strzelecki. Kryzys gospodarczy i bezrobocie nie wywarły, jak dotąd, specjalnych oddźwięków politycznych.

[II.] PRASA.

Miejscowa prasa w miesiącu sprawozdawczym zajmowała się w pierwszym rzędzie zagadnieniami gospodarczymi, zaś ze spraw politycznych omawianiem kwestii rozwiązania OWP. Podnieść należy, że pewna część prasy (w szczególności zaś „Dziennik Bydgoski”) wszczęła ataki na działalność Komisarjatu Rządu w Gdyni, przy czym w szeregu artykułów omawiała w sposób dość złośliwy posunięcia gospodarcze i częściowo personalne.

[III.] POLSKI RUCH POLITYCZNY.

BBWR. W dalszym ciągu obserwuje się brak pracy organizacyjnej i stopniowy zanik wpływów w terenie, aczkolwiek poszczególni członkowie Rady Grodzkiej posiadają personalnie dość duży zasięg wpływów w życiu gospodarczym Gdyni.

SN. Żywszej działalności nie zaobserwowano. Jest to niewątpliwie wynikiem braku energicznych działaczy na tutejszym terenie.

OWP. Po rozwiązaniu nie rozwija żadnej działalności i znajduje się w rozsypce. Oczekiwane są zarządzenia władz organizacyjnych w sprawie utworzenia nowej organizacji, która by kontynuowała pracę OWP. Podkreślić należy, iż przyjazd zwolnionego z więzienia za kaucją [Alojzego] Sobczaka przeszedł bez wrażenia i żadnych imprez z okazji jego powrotu do Gdyni członkowie i sympatycy OWP nie urządzili.

ChD. Zawiązane niedawno Koło ChD nie przejawiało żywszej działalności.

NPR. Działalności politycznej nie zaobserwowano.

PPS CKW. W dalszym ciągu [jej] działalność polityczna [jest] słaba, zaś główna uwaga skierowana jest na opanowanie związków zawodowych. Na uwagę zasługuje fakt, iż miejsce [Edmunda] Guziałka, [który] został sekretarzem ZZT, [zajął] sekretarz miejscowego Komitetu PPS, Teodor Zieliński. Połączenie obu tych funkcji niewątpliwie ułatwi pogłębienie ideowe wpływów PPS w ZZT, co dotychczas było trudne ze względu na komunistyczne sympatie Guziałka i na jego walkę z miejscowym Komitetem PPS.

[IV.] POLSKIE ZWIĄZKI I ORGANIZACJE SPOŁECZNE.

W okresie sprawozdawczym stowarzyszenia społeczne nie przejawiały na ogół większej ruchliwości. Wyjątkami są: Związek Rezerwistów [RP] i Związek Strzelecki. Rezerwiści wykazali rzadko spotykaną energię organizacyjną, urządzając dwa wielkie zebrania w sali kina „Morskie Oko”: jedno w dniu 9 października [br.] z okazji

dwuletniej rocznicy założenia w Gdyni Związku Rezerwistów [RP] przy udziale 500 osób i drugie w dniu 16 października [br.] z udziałem 400 osób w celu potępienia zakusów niemieckich na całość Państwa Polskiego. Poza tym Rezerwiści rozszerzyli swoją działalność na teren powiatu Morskiego, zakładając w kilku miejscowościach swoje oddziały. Związek Strzelecki konsekwentnie rozszerza swoje wpływy w terenie, czego dobitnym wyrazem jest utworzenie oddziału morskiego w porcie gdyńskim i poświęcenie dwóch świetlic: na Grabówku i w porcie.

[V.] SEKTY RELIGIJNE.

Badacze Pisma Świętego. Żywszej pracy organizacyjnej nie zaobserwowano, natomiast w dalszym ciągu odbywają się zebrania religijne.